

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Theses Vniversae Theologiae Speculativæ, Sacramentalis,
& moralis**

Petrus <a Sancto Josepho>

Coloniæ, 1648

Liber III.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42284

DE VERBO INCARNATO. 45

Appen. Duplex est communicatio idiomatum in Christo, altera qua duæ naturæ, altera qua earum proprietates de eadem persona in concreto prædicantur.

Propter primam, vera est illa propositio, Verbum est Deus, & ista, Verbum est homo, & similes.

Harum trium propositionum, Deus est homo, Jesus est homo, Christus est homo, prima est contingens, & aliæ duæ necessariae.

Vera est illa propositio, Deus factus est homo, vel, hic homo; non tamen ista admitti solet, homo factus est Deus.

Propter alteram communicationem dici potest, Christus est æternus & temporalis, finitus & infinitus.

Non est simpliciter dicendum, Christum esse creaturam, etsi simpliciter dici possit, tum esse passum, mortuum, & sepultum.

Quæ conveniunt unæ naturæ, non possunt dici de altera in abstracto.

Errant Lutherani, quatenus docent, proprietates naturæ divinæ esse formaliter communicatas humanitati.

LIBER III.

DE ANGELIS.

CAP. I. DE fide est Angelos existere: eorum tamen existentia ratione naturali evidenter demonstrari non potest.

Ref. 1. Certum est ex fide, Angelos non esse creatos ab æterno, sed in tempore.

Fuerunt producti simul cum mûdo corporeo: nec sine temeritate quis diceret, ante esse productos.

Ref. 2. Angeli sunt spirituales seu incorporei, non modo ex parte, sed totaliter.

Patres qui olim dixerunt Angelos esse corporeos, non peccarunt contra fidem. Qui tamen id jam affirmarent, temeritatis arguerentur.

Res. 3. Angeli non sunt compositi ex materia aliqua, sive corporea, sive incorporea.

Ibi est materia, ubi est transmutatio substantialis, non ubi tantum accidentalis.

Et si Angelus non consistet ex partibus formaliter extensivis, vel intensivis, habet tamen aliquam extensionem, & intensiorem virtuales.

In Angelo sunt variae compositiones metaphysicae, ex essentia, & existentia, ex natura singulari & supposito, &c.

Res. 4. Angeli ab intrinseco, & ex natura sua sunt incorruptibiles: quatenus ab agente creato, vel à Deo, ex lege ordinaria corrumpi non possunt.

Dicuntur tamen Dei gratia habere immortalitatem: id est, ex libero concursu Dei eos conservante; consentaneè tamen naturis rerum.

Res. 5. Possunt dari plures Angeli & ejusdem, & diversa speciei.

Non opus est ut quaecunque numero distinguantur, habeant materiam, ut patet ex anima rationali.

Inter duas animas rationales est distinctio formarum; at inter animam rationalem, & Angelum est distinctio formalis, seu essentialis.

Res. 6. Dantur de facto plures Angeli distincti speciei; & plures distincti solo numero.

Angolorum numerus est maximus, quamvis incertus; utpote infinitam, & immensam Dei majestatem valde decens.

CAP. II. *Res. 1.* Angeli non habent corpora sibi naturaliter unita: interdum tamen assumunt corpora.

Angeli possunt assumere corpora animata, & mortuorum, & ex aëre, aliave materia confecta.

Formatio illa corporum non excedit virtutem naturalem Angelorum, qui tamen non possunt producere corpus aliquod ex nihilo.

Non repugnat bonos, & malos Angelos ex eadem materia terrestri corpora assumere.

Ex Angelo & corpore assumpto non fit unum compositum per se, aut unum suppositum.

Res. 2. Non potest Angelus in corpore assumpto exercere actiones quoad substantiam vitales, ut videre, generare, &c.

Potest tamen exercere quoad entitatem realem operationes, quæ tantum sunt vitales quoad modum, ut loqui, ambulare, comedere.

Non tamen potest jam dictas operationes elicere, quoad modum vitalitatis.

Res. 3. Angelus est in loco per præsentiam ad locum, seu per indistantiam suæ substantiæ à spatio in quo est.

Non potest Angelus simul esse in pluribus locis totalibus & adæquatis; potest tamen in partialibus, & in adæquatis, modo inter se sint contigua.

Possunt plures Angeli esse simul in eodem loco, per præsentiam substantialem.

Res. 4. Non habet Angelus terminum parvitatæ quoad locum; adeoque potest se totaliter reducere ad punctum: ita ut extra illud non sit.

Habet tamen Angelus terminum magnitudinis quoad locum; ita ut non possit naturaliter esse præsens omni loco.

Probabile est, non posse Angelum suam præsentiam extendere ultra diametrum suæ spheræ.

Res. 5. Potest Angelus moveri localiter, idque motu continuo; esto substantialiter sit indivisibilis.

Et ex communi sententia, motu discreto; ita scilicet, ut eodem instanti temporalis locum adæquatum deserat, simulque totum alium occupet.

Hoc tamen difficultate non caret: adeoque probabile est non posse Angelum transire de loco in locum, nisi transeundo per medium tam participans, quam non participans.

CAP. III. *Res. 1.* Angeli intelligere non est illius substantiæ, sed accidens ab ea realiter distinctum.

Ref. 2. Intellectus quoque Angeli distinguitur ab illius substantia; & in ea radicatur.

In Angelo non est propriè intellectus agens vel possibilis; prout hi termini à Philosophis usurpantur.

Ref. 3. Angelus indiget specie aliqua, ad intelligendum alias res creatas à se distinctas.

Species, per quas Angeli intelligunt, fuerunt ipsis à Deo infusæ in instanti creationis.

Ref. 4. Possunt dari species aliæ aliis universaliores in repræsentando: & verisimile est eas quæ sunt universaliores, perfectioribus Angelis de facto fuisse collatas.

Cognoscere aliquid in universali, ex parte rei cognitæ, est imperfectius quàm cognoscere in speciali. At cognoscere in universali, ex parte mediæ cognoscendi, est perfectius.

CAP. IV. *Ref. 1.* Angelus seipsum cognoscit, idque per suam substantiam, sine specie mediæ.

Agendo de possibili, non repugnat quòd Angelus se cognoscat per aliquam sui speciem.

Probabile est non posse Angelum cessare ab actuali sui ipsius cognitione, id tamen non potest efficaciter probari.

Ref. 2. Unus Angelus alium cognoscit, & superior comprehendit inferiorem, quoad essentiam & proprietates naturaliter ab ea manantes, non quoad cogitationes cordis, aut potentiam obedientialem, sive activam, sive passivam.

Angelus tamen inferior superioris naturam adæquatè comprehendere non potest.

Ref. 3. Angelus per sua naturalia Deum cognoscit, multò magis quàm homo.

Angelus per cognitionem suæ substantiæ, Deum cognoscit sine vlllo discursu.

Etsi per eam cognitionem non cognoscat Deum quoad, quid est, cognoscit tamen quoad, an est.

Ref. 4. Cognitio rerum materialium & singularium eaque distincta & comprehensiva est in Angelis.

Species

Species omnes ejusmodi rerum fuerunt simul Angelis in instanti creationis à Deo infusæ.

Rei tamen cujuslibet existentia est conditio sine qua, ipsius species non habet vim dicendi intellectum, in cognitionem illius intuitivam.

Res. 5. Potest Angelus naturaliter certò cognoscere effectus, ex solis causis naturalibus contingenter futuros.

Non tamen eos qui ex libero arbitrio contingenter futuri sunt: esto habeat eorum species concreatas.

Res. 6. Angeli non cognoscunt de facto cogitationes cordium, nisi dependenter à voluntate alterius.

Potest Angelus per se loquendo, cognoscere naturaliter secreta cordium: non tamen de facto cognoscit, defectu concursus divini, nisi homo consentiat.

Res. 7. Angeli naturæ viribus cognoscunt mysteria quæ tantum sunt supernaturalia quoad modum.

Non autem quæ sunt supernaturalia quoad substantiam: quæ fit non omnes entium species ab Angelo naturaliter cognosci posse.

Probabile est Angelis fuisse in via communicatam cognitionem aliquam mysterii Incarnationis; hoc tamen in sententia nostra, de causa adventus Christi, non facile defendi potest.

CAP. V. *Res. 1.* Probabile est posse Angelum multa eodem actu intelligere, v. c. bovem, & equum; sicut habet unam speciem plurium representativam.

Potest etiam multa simul, seu eodem tempore, variis actibus, sive ejusdem, sive diversi ordinis intelligere.

Res. 2. Angelus proprie non discurrens circa objecta naturalia, quorum propriam habet speciem.

Probabile tamen est, cum discurrere circa supernaturalia, & alia quæ evidentè non cognoscit.

Ut proprium sit hominis ratiocinari, non Angelis,

fatis est quòd Angelus quoad naturalia, quorum habet species concreatas, non discurrat.

Ref. 3. Angelus multa cognoscit non componendo; ut cùm per speciem hominis iudicat, hominem esse animal rationale.

Multa etiam cognoscit sine divisione: ut cùm per speciem universalem repræsèntantem equum, & leonem, iudicat, unum non esse alium.

Utitur tamen compositione, & divisione, quando cognoscit res inevidenter, seu quarum non habet proprias species.

CAP. VI. *Ref. 1.* In Angelis est voluntas, quæ aliud nihil est quàm inclinatio ad bonum universaliter apprehensum.

In Angelis est etiam liberum arbitrium, fundatur in eo quòd cognoscunt universalem rationem boni.

Appetitus intellectivus Angeli non distinguitur in irascibilem, & concupiscibilem.

Ref. 2. In Angelo non modo est dilectio naturalis, sed etiam electiva, & utraque seipsum amat.

Probabile est Angelum posse abstinere à sui ipsius dilectione, sicut & à sui cognitione actuali.

Ref. 3. Unus Angelus naturaliter alium diligit sicut seipsum; ita ut particula, sicut, significet similitudinem, non æqualitatem.

Et si amor ille sit necessarius quoad specificacionem, non tamen quoad exercitium.

Angelus naturaliter Deum plusquam seipsum diligit, qui amor est necessarius quoad specificacionem non quoad exercitium.

CAP. VII. *Ref. 1.* Angeli fuerunt creati in beatitudine naturali, non in supernaturali.

Angelus indignus gratia ad hoc, ut converteretur in Deum, prout est objectum beatitudinis.

Triplex est conversio in Deum, prima per amorem beatificum, secunda per actum meritorium, tertia per dispositionem ad gratiam sanctificantem.

Ref. 2.

Res. 2. Deus initio temporis creavit Angelos simul in eis condendo naturam, & largiendo gratiam.

Angeli per proprios actus se disposuerunt, ad receptionem primæ illius gratiæ sanctificantis.

Res. 3. Angelus beatus suam beatitudinem obtinuit, per proprios actus meritorios.

Via sive bonorum, sive malorum Angelorum non fuit absoluta in unico instanti.

Angeli consecuti sunt gratiam, & gloriam secundum proportionem suorum naturalium.

Res. 4. In Angelis beatis remanet cognitio, & dilectio naturalis, simul cum cognitione, & amore supernaturali.

Angeli beati peccare non possunt, neque in beatitudine essentiali proficere.

Potest tamen usque ad diem iudicii, augeri Angelorum gaudium de salute hominum, quod datur illis intuitu beatitudinis, non ex merito, spectatque ad præmium accidentale.

CAP. VIII. *Res. 1.* Malum culpæ potest esse in Angelis, secundum conditionem suæ naturæ spectatis.

Falsum tamen est, & hæreticum, dicere, Angelum ex conditione suæ naturæ malum esse.

Probabile est Angelum, secundum suam naturam spectatum, posse peccare venialiter.

Res. 2. Non modo Angelus peccavit ex superbia, sed etiam hæc fuit primum illius peccatum, ex quo deinde orta est invidia.

In Angelis potest esse aliquod peccatum, quoad affectum, præter superbiam & invidiam, v. c. formale odium Dei, vel hominis.

Difficile est determinare quodnam fuerit de facto objectum primi peccati Angelorum.

Res. 3. Angeli de facto non peccarunt in instanti creationis; potuerunt tamen per se loquendo, in eo instanti peccare.

Dico, per se loquendo, nam ex hypothesi quod Angeli creati sunt in gratia, ad quam per actum

amoris Dei se disposuerunt, sic tunc non potuerunt peccare.

Ref. 4. Via bonorum Angelorum tribus instantibus conclusa fuit, quorum 1. meruerunt. 2. perseveraverunt. 3. gloriam adepti sunt.

Similem habuit durationem via malorum, nam 1. meruerunt. 2. peccaverunt. 3. supplicio affecti sunt.

Ref. 5. Supremus Angelus inter peccantes, fuit supremus inter omnes.

Peccatum primi Angeli fuit aliis causa peccandi, non quidem cogens, sed quadam quasi exhortatione inducens.

Angeli omnes non peccarunt in eodem instanti indivisibili nostri temporis, sed in instanti temporis discreti, virtualementem aliquam successionem habente.

Plures sunt boni, quam mali Angeli, non tamen quantus sit bonorum numerus, vel quo excessu malos superet, definiri potest.

CAP. IX. *Ref. 1.* Cognitio veritatis quæ habetur per naturam, nec ablata, nec diminuta est in Angelis magis.

In Angelis post peccatum, nullum remansit donum supernaturale, sive actuale, sive habituale.

Habent tamen fidem quoad substantiam naturalem, qua credunt aliquid supernaturale.

Ref. 2. Voluntas dæmonum est obstinata in malo: quam obstinationem S. Thomas referre videtur in naturalem eorum conditionem.

Probabilius tamen dici potest, eam referendam esse in defectum auxiliorum gratiæ.

Dæmones probabiliter in malo fuerunt obstinati, statim post peccatum commissum.

Ref. 3. Dolor ut passio, non est in Dæmonibus; est tamen in illis ut dicit simplicem actum voluntatis.

In Dæmonibus non est verum aliquod gaudium, sed tantum fictum, & apparens.

Explicatur Sanctus Thomas cum ait, dæmones torqueri ab igne infernali per alligationem.

CAP. X. *Ref. 1.* Unus Angelus alium illuminat, purgat, & perficit, idque eodem actu.

Locutio est manifestatio cuiuscumque veritatis, at illuminatio respicit tantum veritates ad Deum ordinatas. Unde veritates naturales non sunt materia illuminationis.

Angeli inferiores illuminantur per superiores, non vice versa, nisi in casu aliquo extraordinario.

Angelus superior illuminat inferiorem, de omnibus quæ ipsi revelantur, non statim, sed quando id expedire iudicat.

Ref. 2. Certum est unum Angelum loqui alteri, idque dirigendo ei suum conceptum.

Est autem non levis dubitatio, an talis directio ad locutionem sufficiat: qua in re pars affirmativa videtur probabilior.

Unde non placet quod aliqui dicunt, 'Angelum non loqui alteri, nisi per signum aliquod ei indicando conceptum suum.'

CAP. XI. *Ref. 1.* Inter Angelos sunt tres Hierarchiæ, in qualibet Hierarchia sunt tres ordines, & in quolibet ordine plures Angeli.

In infima Hierarchia sunt Angeli, Archangeli, & Principatus: in media Potestates, Virtutes, & Dominationes: in suprema Throni, Cherubim, & Seraphim.

Ref. 2. Distinctio hierarchiarum, & ordinum est quodammodo à natura, etsi completivè sit per dona gratiæ,

Talis distinctio, graduum manebit in Angelis, etiã post diem iudicii: executio verò officiorum cessabit, quoad munus perducendi aliquos in finem.

Homines possunt assumi ad ordines Angelorum, non secundum conditionem naturæ, sed secundum gradum gratiæ, & gloriæ.

Ref. 3. Inter dæmones sunt ordines quantum ad naturam,

naturam, & naturæ gradum, licet non quoad gratiam, & gloriam.

Est etiam inter eos prælatio quædam, in eo posita, ut actio unius subdatur actioni alterius. Similis tamen prælatio non est inter homines damnatos, ob majorem naturæ similitudinem.

Unus demon alium non illuminat, quamvis conceptum suum per modum locutionis ei intimare possit.

Angeli boni habent prælationem in malos, & ex se eos illuminant: mali tamen non illuminantur.

Res. 4. Angeli administrant res corporeas, non tantum mediatè, movendo cælos, sed etiam immediatè per se ipsos, habendo curam specierum creaturarum.

Non tamen possunt Angeli per se ipsos immediatè inducere formam substantialem in materiam; nec propria virtute vera facere miracula.

At possunt applicando activa passivis, varias transformationes insolitas efficere.

Res. 5. Potest Angelus hominem illuminare, non producendo species in illius intellectu, sed illius sensus externos, & internos variis modis immutando.

Potest etiam immutare voluntatem hominis, non immediatè agendo in illam, sed per modum suadentis proponendo objecta, excitando passiones, &c.

Res materiales obediunt Angelis ad nutum, quoad motum localem.

Angeli mittuntur à Deo in ministerium: non tamen propriè sunt ministri hominum, sed potius eorum rectores, & custodes.

Juxta S. Thomam, superiores Angeli nunquam ad exterius ministerium mittuntur, alii tamen existimant, superiores Angelos extraordinariè mitti.

Res. 2. Homines custodiuntur ab Angelis, ut per eos regulentur & moveantur ad bonum.

Singuli homines à singulis Angelis custodiuntur, nullusque est homo qui careat Angelo custode.

Exci-

DE ANGELIS.

Excipe Christum; non tamen beatam Virginem nec homines in statu innocentiae, nec praescitos.

Personae publicae praeter Angelum custodem, habent alium quo diriguntur in iis, quae spectant ad regimen multitudinis.

Sunt etiam Angeli qui regnis, provinciis, civitatibus, & congregationibus praeficiuntur.

Res. 3. Angelus deputatur homini ad custodiam a nativitate, imò probabiliter aliqui existimant infantem, quandiu est in utero, habere Angelum sibi specialiter deputatum.

Angelus custos nunquam totaliter deserit hominem, sed tantum secundum quid, nec dolet de malis illius quem custodit.

Inter Angelos bonos interdum est pugna, quatenus pugnantia petunt, nescientes quid velit Deus.

Res. 4. Homines impugnantur a daemonibus, cuius tamen impugnationis ordo est a Deo.

Proprium est daemonis tentare hominem malo fine, nempe ut eum decipiat, & in peccatum precipitet.

Eadem tentatio potest esse probationis, ut a Deo permittitur, & seductionis, ut a daemone causatur.

Etsi daemon sit indirecte causa omnium peccatorum, non tamen omnia directe oriuntur ex illius suggestione.

LIBER IV.

DE AUXILIIS DIVINIS.

CAP. I. Potest homo in natura lapsa, cum solo *Res. I.* concursu Dei generali, cognoscere multas veritates speculativas ordinis naturalis: non tamen omnes collectivè.

Ut appetitus, omnia sciendi non sit frustra, satis est quod homo possit naturaliter aliam & aliam cognitionem assequi, quantum hujus vitae ratio patitur.

Res. II.